

Recidive ligt 41% lager bij overtreeders die een verkeerscursus als straf krijgen

Effect is het grootst voor overtreeders die voor de eerste keer veroordeeld worden

Het percentage recidivisten ligt 41% lager bij verkeersovertreders die een vorming moeten volgen in vergelijking met overtreeders die een klassieke straf krijgen. De effecten van die verkeerscursussen zijn bovendien meer uitgesproken voor bestuurders die voor de eerste keer veroordeeld worden. Dit zijn enkele resultaten uit een nieuwe studie van Vias institute die specifiek onderzocht wat de effecten zijn van een vorming voor mensen die veroordeeld werden omdat ze te veel gedronken hadden achter het stuur.

In een nieuwe studie heeft Vias institute nagegaan wat het effect is van de vormingen die veroordeelde verkeersovertreders opgelegd krijgen. Zeer specifiek werd onderzoek verricht naar het effect van deze alternatieve leermaatregel voor mensen die een cursus volgden nadat ze betrapt waren met te veel alcohol achter het stuur. Het is al van 2003 geleden dat er onderzoek hiernaar verricht werd in ons land.

In totaal werden meer dan 600 bestuurders in deze studie opgenomen die ofwel een klassieke straf ofwel een vorming kregen opgelegd tussen 2010 en 2014. Beide groepen waren zeer vergelijkbaar op basis van een aantal belangrijke kenmerken, gaande van de ernst van de overtreding, leeftijd en geslacht van de overtreder, eerdere veroordelingen en periode van de veroordeling.

Er werd voor al die bestuurders nagegaan of ze opnieuw zijn hervallen tot eind december 2017. Recidive is de belangrijkste parameter om na te gaan hoe effectief die cursussen zijn.

Recidive 41% lager bij overtreeders die een cursus volgen

In totaal is 51% van alle overtreeders hervallen tijdens de onderzochte periode. Van degenen die een klassieke straf kregen pleegde 63% opnieuw strafbare verkeersfeiten. Bij de groep overtreeders die een cursus volgden was dat maar 37%.

Dit betekent dat bestuurders die een vorming hebben gevolgd gemiddeld 41% minder recidive kennen dan zij die een klassieke straf kregen opgelegd.

Sneller recidive bij een klassieke straf

Bestuurders die een klassieke straf krijgen hervallen bovendien sneller. Zo is na 1000 dagen na hun veroordeling ongeveer 25% van de bestuurders die de vorming volgde hervallen, terwijl dit ongeveer 50% bedraagt voor de bestuurders die een klassieke straf kregen opgelegd.

Voor wie werkt een vorming het best?

Voor zowel mannen als vrouwen zien we dat verkeerscursussen effect hebben en het percentage recidivisten lager ligt. Al is het gunstig effect voor vrouwen meer uitgesproken.

De impact van de vormingen is het grootst op personen die een blanco strafblad hebben. Daar stellen we de grootste daling vast op de kans om te hervallen. Voor mensen die al eerdere veroordelingen hebben, is de impact minder uitgesproken.

Vormingen als wondermiddel?

De vormingen zijn echter geen wondermiddel en hebben niet op iedereen hetzelfde effect. Zo blijkt uit de studie dat wanneer de bestuurders de vorming hebben doorlopen, maar toch terug worden gevat voor rijden onder invloed, hun promillage gemiddeld hoger is in vergelijking met de bestuurders die een klassieke straf kregen opgelegd.

Zo is er bij zware drinkers meestal sprake van een afhankelijkheidsproblematiek. Bij hen is het vooral van belang dat zij leren om rijden los te koppelen van hun drinkgedrag en te werken aan hun verslaving. Tijdens het proces van leren loskoppelen kan de verkeersveiligheid voor die mensen beter verhoogd worden door het installeren van een alcoholslot.

Hoe zit het in het buitenland?

De cijfers van de effectiviteit liggen in lijn met wat eerder onderzoek in het buitenland liet uitschijnen. Uit buitenlandse studies blijkt dat het effect van het volgen van een vorming neerkomt op een verminderd risico op recidive met 42% ten opzichte van het opleggen van een klassieke straf.

Hoe verloopt zo'n vorming?

Vias institute geeft al bijna 25 jaar vormingen aan verkeersovertreders. Die verkeerscursussen in kleine groepjes gelden als vervanging van een traditionele straf zoals een geldboete of een rijverbod. Een vorming duurt 20 uur.

Bedoeling van een vorming als alternatieve straf is om een leerproces bij de overtreder op gang te brengen en hem of haar te laten nadenken over zijn eigen gedrag. Zo probeert de cursus een duurzame gedragswijziging tot stand te brengen. Sinds 2003 is het aantal personen dat een vorming moest volgen verviervoudigd. In totaal volgden 6200 overtreder in 2019 een vorming bij Vias institute. Er zijn specifieke vormingen voor alcohol, overdreven snelheid, of een algemene vorming waar bijvoorbeeld overtreder terecht komen die vluchtmisdrijf hebben gepleegd.

Cindy Van Dijck, rechter Leuvense rechtbank: 'Op zitting merken we vaak dat overtreder heel goed beseffen dat ze in de fout zijn gegaan. Maar een zinnige reden hebben ze zelden. Ze drinken iets, het is plezant en dan is het tijd om naar huis te gaan. En daar staat hun auto te blinken. Toch maar even snel zelf het stuur pakken, denken ze dan. Deze overtreder hebben het gevoel dat het "hen is overkomen". Maar dronken rijden overkomt je niet, je kiest ervoor. Een vorming kan veel meer impact hebben dan een geldboete om bestuurder bewust te maken dat dit je niet overkomt en dat je andere keuzes kan maken.'

Conclusie

Verkeersovertreders die in de fout gaan moeten een gepaste straf krijgen, waarbij het doel altijd moet zijn te vermijden dat ze opnieuw in de fout gaan. Voor sommige overtreder volstaan daarbij de klassieke bestraffingen niet. Uit deze studie blijkt duidelijk dat vormingen voor overtreder die veroordeeld worden omdat ze te veel gedronken hebben, ervoor zorgen dat de kans op recidive met 41% kleiner wordt. De effectiviteit is het grootst bij overtreder die voor het eerst tegen de lamp lopen. Het lijkt dus aangewezen deze in eerste instantie door te verwijzen naar een alternatieve leermaatregel zoals een vorming.

Verder onderzoek is nodig om te bepalen wat de exacte effecten zijn van elke straf op verkeersovertreders. Zo kunnen we verder blijven strijden tegen overtreder die steeds weer in de fout gaan in ons verkeer.

Contactpersoon:

Stef Willems, woordvoerder Vias institute: 0473/85.59.44.